

ת"פ 2172/05/19 - מדינת ישראל נגד בניני נירוז בע"מ, עבד אל האדי חסן

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"פ 2172-05-19 מדינת ישראל נ' בניני נירוז בע"מ
ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופטת אסנת רובוביץ - ברכש
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אביטן חן
נגד
הנאשמים
1. בניני נירוז בע"מ
2. עבד אל האדי חסן

גזר דין

1. ביום 1.5.2019 הוגש כנגד הנאשמים כתב אישום בגין אישומים כמפורט להלן בעקבות ביקורת שנערכה ביום 6.12.2017:

אישום ראשון - אספקת 6 עובדים על ידי הנאשמת 1 לחברה המפעילה משחטה בין החודשים יוני 2017 ועד ינואר 2018 (כולל), מבלי שיש לחברה רישיון שמתחייב מחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-2006 (להלן: **חוק העסקת עובדים**). בהתאם כל אחד מהנאשמים הואשם ב-6 יחידות עבירה על הוראות חוק העסקת עובדים כדלקמן:

א. הנאשמת 1 הואשמה בעיסוק כקבלן כוח אדם ללא רישיון, עבירה על סעיפים 2(א) ו-20(ב) לחוק העסקת עובדים.

ב. הנאשם 2 הואשם בהפרת חובת פיקוח, עבירה לפי סעיפים 2(א) ו-21 לחוק העסקת עובדים.

אישום שני - העסקת שלושה עובדים במשחטה - מקום עבודה אסור לקטינים לפי חוק עבודת הנוער, תשי"ג-1953 (להלן: **חוק עבודת נוער**) והתקנות שהותקנו מכוחו. בהתאם כל אחד מהנאשמים הואשם ב-3 יחידות עבירה על הוראות חוק העסקת עובדים כדלקמן:

א. הנאשמת 1 הואשמה בהעסקה בעבודה אסורה ומסכנת - עבירה של סעיפים 6 ו-33(א)(3) לחוק עבודת הנוער תשי"ג-1953 (להלן: **חוק עבודת נוער**), וסעיף 7 לתוספת בתקנות עבודת הנוער (עבודות אסורות ועבודות מוגבלות), תשנ"ו-1995 (להלן: **תקנות עבודת נוער**).

ב. הנאשם 2 הואשם בהעסקה בעבודה אסורה ומסכנת לפי סעיפים 6 ו-33(א)(3) לחוק עבודת נוער וסעיף 7 לתוספת בתקנות עבודת הנוער, ובנוסף הפרת חובת פיקוח לפי סעיף 38(א) לחוק עבודת נוער.

2. במסגרת תשובה שהוגשה על ידי הנאשמים ביום 27.12.2020 ביקשו הנאשמים לקבל פרטי תיק של החברה אשר הם הואשמו כי סיפקו לה שירותי כוח אדם וכפרו במיוחס להם בכתב האישום. ביום 7.10.2021 התקיים דיון אליו לא התייצבו הנאשמים וביום 24.10.2021 הוצא לנאשם 2 צו הבאה לדיון ההוכחות שנקבע בתיק. יצוין כי ביום 3.10.21 הוגשה על ידי בא כוח הנאשמים בקשה לשחרור מייצוג, אשר אושרה על ידי בית הדין.

3. בדיון שהתקיים ביום 16.12.2021 ניתנה הכרעת דין בעניינם של הנאשמים, נוכח חזרתם מהכפירה באישומים ועל בסיס הודאתו של הנאשם 2. בהתאם להכרעת הדין, הורשעו הנאשמים בעבירות נשוא כתב האישום כדלקמן:

הנאשמת 1 - הורשעה בעבירות הבאות: (א) איסור עיסוק כקבלן כוח אדם ללא רישיון, עבירה על סעיפים 2(א) ו-20(ב) לחוק העסקת עובדים; וכן (ב) עבירה של עבודות אסורות והעסקה מסכנת לפי סעיפים 6 ו-33(א)(3) לחוק עבודת הנוער, וסעיף 7 בחלק הרביעי לתוספת בתקנות עבודת הנוער.

הנאשם 2 - הורשע בעבירות הבאות: (א) הפרת חובת פיקוח, עבירה לפי סעיפים 2(א) ו-21 לחוק העסקת עובדים; וכן (ב) עבודות אסורות והעסקה מסכנת לפי סעיפים 6 ו-33(א)(3) לחוק עבודת הנוער וסעיף 7 בחלק הרביעי (במקור נכתב בטעות בחלק השלישי) לתוספת בתקנות עבודת הנוער, ובנוסף על הפרת חובת פיקוח לפי סעיף 38(א) לחוק עבודת הנוער.

4. במסגרת הדיון בו ניתנה הכרעת הדין, הציגו הצדדים את טיעוניהם לעניין העונש. המאשימה גם מסרה כמוצג נ/6 את תמצית טיעוניה.

טיעוני הצדדים לעונש

5. תמצית טיעוני המאשימה

א. ביחס לאישום שעניינו בחוק העסקת עובדים, טוענת המאשימה כי החברה סיפקה כוח אדם באמצעות 6 מעובדיה למשחטת ברכת העוף תעשיות בע"מ (להלן: **המזמינה**), ומכאן שמדובר ב-6 עבירות בשל העיסוק כקבלן כוח אדם והפרת חובת הפיקוח של הנאשם 2, לפי מכפלת כמות העובדים ולנוכח הערכים הנפגעים כתוצאה מעבירה זו.

ב. ביחס לאישום שעניינו בחוק עבודת הנוער, טוענת המאשימה כי על פי מדיניותה, נוכח היקף מספר הנערים שהועסקו בניגוד לדיון על ידי הנאשמים (שעמד על 3 נערים), יש להתייחס לאישום זה כאירוע אחד ועבירה אחת.

ג. הוראות חוק העסקת עובדים שהופרו נועדו, בין היתר, לשמור ולהגן על זכויותיהם הקוגנטיות של עובדי קבלן, כך שרק בית עסק שיוכיח יציבות כלכלית ועמידה ביתר התנאים הקבועים בדיון, יוכל ליהנות מקבלת רישיון לפעול כקבלן כוח אדם. מעסיק הפועל כקבלן ללא רישיון חוטא תחת המטרה והתכלית של חוק העסקת עובדים כי הקבלן יוכיח את מצבו, עמידתו וניסיונו בטרם יקבל רישיון כ"קבלן". דברים אלו מקבלים משנה תוקף וחומרה לנוכח היקף התופעה של העסקת עובדים במתכונת העסקה קבלנית על מנת להימנע מקיום הוראות החוק הקוגנטיות.

ד. חוק העסקת נוער נועד בראש ובראשונה לשמור ולהגן על זכויותיהם הקוגנטיות של נערים עובדים, אשר בשל גילם הצעיר, חוסר הידע והניסיון בעולם העבודה וחולשתם במאזן יחסי הכוחות עלולים להיחשף לניצול לרעה מצד מעסיקים, המתבטאים בהפרה של הוראות חוק עבודת נוער. בשל הצורך המובהק להגן על נערים עובדים, נקבעו בחוק עבודת נוער הגבלות ואיסורים שלא ניתן להתנות עליהם. מכאן שהפרת הוראות חוק הנוער עולה לכדי פגיעה בוטה בערך החברתי העליון - הגנה על בריאותם הנפשית והפיזית של הנערים העובדים.

ה. המאשימה מפנה לפסיקה לפיה מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות על חוק העסקת עובדים היא בין 60% - 30% מהקנס המקסימאלי לכל עבירה, ובעבירות על חוק עבודת נוער 50% מגובה הקנס המקסימאלי.

ו. המאשימה עותרת להטלת קנס מקסימאלי כולל ביחס לכל העבירות ולכל הנאשמים בסך של 174,600 ₪, לפי הפירוט הבא:

- קנס בסך 43,200 ₪ בגין עבירת עיסוק כקבלן ללא רישיון המיוחסת לחברה (6 עבירות) - 50% מגובה הקנס המקסימאלי לכל העבירות.

- קנס בסך 87,600 ₪ בגין הפרת חובת פיקוח לפי חוק העסקת עובדים (6 עבירות) - 50% מגובה הקנס המקסימאלי לכל העבירות.

- קנס בסך 21,900 ₪ לכל נאשים בגין עבירת העסקת נערים במקום מסוכן לפי חוק עבודת נוער - 50% מגובה הקנס המקסימאלי לעבירה אחת.

- קנס בסך 21,900 ₪ בגין עבירת הפרת חובת הפיקוח המיוחסת לנאשם 2 לפי חוק עבודת נוער - 50% מגובה הקנס המקסימאלי לעבירה אחת.

ז. עוד מבקשת המאשימה כי בית הדין יורה לנאשמים לחתום על כתב התחייבות בגובה קנס מקסימאלי ולמשך 3 שנים על מנת להימנע מביצוע עבירות דומות.

6. טיעוני הנאשם 2

"אני הודיתי מההתחלה, מהיום הראשון שכן החזקתי עובדים, אבל לא עבדנו מסוכן ועם סכינים, אלא עבדנו עם אריזות, שקיות ניילון, מגשים, היו מתעסקים עם מדבקות, דברים כאלה. לא סכינים.

אין לנו גישה אפילו למשחטה למטה איפה שעובדים עם השחיטה.

המצב שלי הכלכלי על הפנים. בשביל זה אני בלי עורך דין כי אין לי כסף לשלם לו. בגלל זה פעם שעברה לא יכולתי להגיע.

מחודש רביעי סגרו לי את העסק. אין לי פה אישור, יש אצל הרואה חשבון, אני אגיש את זה לתיק. החברה שלי הנאשמת 1 לא פעילה מחודש 4/2021, מס הכנסה סגר לי את העסק.

אני משלם הרבה קנסות, עוד לא סיימתי, אני לא יודע מה יש לי ומה אין לי.

היום אני עובד באותו מפעל אבל דרך מישהו אחר, עם 3-4 אלף ₪ בחודש. (ר' עמ' 7 שורות 16-8 לפרוטוקול הדיון מיום 16.12.21)

יצוין כי לאחר דיון כאמור לא הוגש לתיק בית הדין מסמך כלשהו על ידי הנאשם 2.

דיון והכרעה

7. סימן א'1 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**), כפי שתוקן במסגרת תיקון מס' 113, עוסק בהבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. בהתאם לקבוע בסימן זה יש לגזור את דינם של נאשמים, תוך נקיטה בשלושה שלבים כאשר העיקרון המנחה הוא עיקרון ההלימה, הקבוע בסעיף 40(ב) לחוק העונשין שעניינו **"קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו"**.

8. לפי תיקון 113, קיימים שלושה שלבים שעל בית הדין ליישם טרם קביעתו של עונש במשפט הפלילי: בשלב הראשון יש לבדוק האם הנאשם הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית הדין לקבוע אם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. בשלב השני יש לקבוע מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה. בשלב השלישי נבחנות הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן גוזר בית המשפט על הנאשם עונש המצוי במתחם הענישה שנקבע בשלב השני (אלא אם מתקיימים חריגים המאפשרים חריגה לקולא או לחומרה) (ר' ע"פ 57160-01-14 **מדינת ישראל - חדוות הורים בע"מ** (8.11.14)).

9. במצבים של הרשעה בריבוי עבירות חולשות על גזירת הדין שתי הוראות מרכזיות (ר' ע"פ (ארצי) 12602-03-20 **מדינת ישראל - באר הנדסה אזרחית בע"מ** (10.12.20) (להלן: **עניין באר הנדסה**):

א. סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי) הקובע כי:

"בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בשל כל אחת מן העבירות שאשמתו בהן נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אך לא יענישנו יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה."

ב. סעיף 40ג לחוק העונשין הקובע כי:

"(א) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית המשפט עונש נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם.

(ג) בגזירת העונש לפי סעיף זה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר עונש מאסר - לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת."

10. משילובן של הוראות אלה עולה כי למונחים "אירוע" ו"מעשה" תפקיד משמעותי בהבניית שיקול הדעת בענישה (עניין באר הנדסה).

11. המונח "אירוע" אינו חופף למונח "מעשה", אלא רחב ממנו ויכול להיות מורכב ממעשה אחד או ממספר מעשים (ע"פ 4910/13 ג'אבר - מדינת ישראל (29.10.14)). כמו כן, להגדרת "אירוע" ולהגדרת "מעשה" תפקידים שונים בתהליך גזירת הדין. כפי שציין בהקשר זה בית הדין בעניין באר הנדסה:

"המונח "מעשה" מגדיר את תקרת העונש המכסימלית שניתן להטיל במצבים של ריבוי עבירות. המונח "אירוע" מכתוב את מספר מתחמי הענישה שיש לקבוע בתהליך גזירת הדין, כשלכל אירוע נדרשת קביעת מתחם ענישה נפרד.

הנה כי כן, ריבוי העבירות בהן הורשע הנאשם עשוי להצמיח אירוע או יותר (ולכל היותר כמספר העבירות בהן הורשע הנאשם), וכל אירוע עשוי להצמיח מספר מעשים (ולכל היותר כמספר העבירות הכלולות באותו אירוע). מכאן כי מספר האירועים והמעשים, הינו, לכל היותר, כמספר העבירות בהן הורשע הנאשם, ובחלק מהמקרים נמוך ממנו. מבחינה מתודולוגית, ובקליפת האגוז, סדר הבחינה במצבים של ריבוי עבירות הוא - זיהוי מספר האירועים; קביעת תקרת העונש ביחס לכל אירוע בהתחשב במספר המעשים מהם הוא מורכב; קביעת מתחם העונש ההולם בגין כל אירוע."

12. בע"פ 1261/15 מדינת ישראל - יוסף דלאל (3.9.15) סוכמה ההלכה בנוגע להבחנה הנדרשת בין אירוע אחד או מספר אירועים:

"... עבירות שיש ביניהן קשר ענייני הדוק ואשר ניתן להשקיף עליהן כמסכת עבריינית אחת יחשבו לאירוע אחד.... כדי לעמוד על עוצמת הקשר שבין העבירות שומה על בית המשפט לעמוד על נסיבות העובדתיות של העניין שלפניו, ולבחון אם יש בהן כדי להצביע על קשר הדוק בין העבירות. נסיבות עובדתיות אלה מהוות "מבחני עזר" לקביעת עוצמת הקשר. במסגרת זו ניתן לבחון, למשל, האם ביצוען של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות. קיומה של נסיבה אחת או יותר מנסיבות אלו (ואין זו רשימה סגורה) עשוי להעיד על קשר הדוק בין העבירות השונות, המלמד כי באירוע אחד עסקינן. בבחינת הנסיבות העובדתיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עיניו את השאלה האם השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו.יתכנו מצבים חריגים, שבהם בחינת הנסיבות העובדתיות לא תוביל למסקנה ברורה האם הקשר "הדוק" דיו, אם לאו, וימצאו פנים לכאן ולכאן. כך למשל, כאשר עבירה אחת 'נובעת' מעבירה אחרת או 'נלווית'

לה.....במצבים חריגים מעין אלה, ראוי לבית המשפט לקיים בקרה נוספת, נורמטיבית, במסגרתה תיבחן השאלה האם נכון, כעניין של מדיניות משפטית ובשים לב לתכליתו של סעיף 40ג הנ"ל, לראות את העבירות ככמה אירועים נפרדים. כך, במיוחד במטרה למנוע מצב שבו עבירה הקשורה בעבירה אחרת 'תיבלע' באותה עבירה, ולא תזכה להתייחסות הראויה לה בנסיבות העניין. ברי, כי ככל שעוצמת הקשר בין העבירות על-פי נסיבותיהן העובדתיות רבה, תידרש הצדקה נורמטיבית משמעותית יותר כדי לראותן כאירועים נפרדים, ולהפך..."

13. כאשר מדובר באירוע אחד יידרש בית הדין לקבוע מתחם עונש הולם אחד לאירוע כולו. אולם, שאלת גבולותיו עשויה להיות מושפעת, בין היתר, מהשאלה אם עסקין באירוע אחד המורכב ממעשה אחד או ממספר מעשים (עניין באר הנדסה).

בע"פ 4289/14 אורן חנונה - מדינת ישראל (21.1.15) פסק בית המשפט העליון כי:

"אין בסיווגה של ההתרחשות העבריינית כאירוע אחד, כדי לכבול את בית המשפט לעונש המרבי הקבוע בצידה של העבירה החמורה ביותר שנעברה באותו אירוע. זאת, מכיוון שלאחר השלב הראשון, שבקביעת מספר האירועים המרכיבים את ההתרחשות העבריינית, על בית המשפט לעבור אל השלב השני ולבחון באופן מהותי-מוסרי האם אותו אירוע כולל מעשה אחד - או אז יוגבל בית המשפט לעונש הקבוע בצד העבירה החמורה בהתאם להוראת סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 - או שמא כולל אותו האירוע מספר מעשים, המצדיקים גזירה של מספר עונשים, בגין כל מעשה בנפרד".

14. בהלכה שנפסקה ביחס למצב של ריבוי עבירות בתוך אירוע אחד בע"פ (ארצי) 12606-04-19 ל.מ. שירותי כח אדם (צפון) בע"מ - מדינת ישראל (16.2.20) (להלן: עניין ל.מ. שירותי כח אדם) נקבע כי:

"אין לקבוע את מתחם הענישה (או את העונש עצמו) באופן אוטומטי על פי הכפלה אריתמטית של הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המירבי הנקוב בחוק (או כל שיעור ממנו) במספר 'יחידות העבירה' המרכיבות את האירוע, שכן יש בכך כדי לעקר את הקביעה כי מדובר ב"אירוע" אחד וכן עלולה לנבוע מכך תוצאה בלתי סבירה (בהיבט של גובה הקנס), המנוגדת להנחיה החקיקתית לקבוע עונש הולם ומידתי לאירוע הכולל... באותו אופן אין לקבוע באופן אוטומטי את מתחם הענישה לפי הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המירבי הנקוב בחוק לגבי עבירה יחידה, שכן בכך תהא התעלמות מהעובדה כי האירוע כולל בחובו מספר עבירות.... קביעת מתחם הענישה, כמו גם גזירת העונש הספציפי, אמורות לפיכך להתבצע תוך התחשבות בכך שמדובר ב"אירוע" אחד, אך גם בכך שמדובר (לענייננו) ב-38 עבירות כלפי ארבעה עובדים".

15. בעניין באר הנדסה סיכם בית הדין הארצי את אופן הבחינה במקרה של אירוע אחד באופן הבא:

"כאשר נאשם מורשע בריבוי עבירות, ובית הדין קובע כי המדובר באירוע אחד הבא בגדר סעיף 40ג(א) לחוק העונשין - אזי מלאכת גזירת הדין תהא מורכבת מהשלבים הבאים:

ראשית, הגדרת התקרה המכסימלית לעונש, כשלצורך זאת יש לבחון אם המדובר באירוע אחד בעל מעשה אחד או באירוע אחד בעל מספר מעשים; שנית, קביעת מתחם העונש ההולם בתוך התקרה המכסימלית שנקבעה בשלב הראשון; שלישית, בחינה אם יש הצדקה לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום או הגנה על שלום הציבור. רביעית, בהעדר הצדקה לסטות גזירת הדין בתוך מתחם העונש ההולם בדרך של קביעת עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע בהתאם לעקרונות שהותוו בתיקון 113".

מן הכלל אל הפרט

שלב ראשון: האם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים.

16. כתב האישום בעניינו כולל שני אישומים: האישום הראשון נוגע לעיסוק הנאשמת 1 כקבלן כוח אדם ללא רישיון כדן, ואילו האישום השני נוגע להעסקת קטינים בעבודה אסורה ומסכנת לפי הדין.

17. לאחר שנתתי דעתי לעובדות כתב האישום וטענות הצדדים סבורני כי יש לקבוע במקרה דנן כי מדובר בשני אירועים שונים המצדיקים קביעת מתחם ענישה לכל אחד מהם בנפרד, שכן כל אחד מהאירועים הללו עומד בפני עצמו ויכול היה להתקיים גם ללא האירוע האחר. העבירות בכל אחד מהאירועים לא נובעות אחת מהשנייה ולא נלוות אחת לשנייה, גם אם בוצעו באותו פרק זמן.

18. אשר לעובדה כי העיסוק כקבלן כוח אדם ללא רישיון נעשה באמצעות שישה עובדים - סבורני כי אין בכך ללמד שהעסקת כל עובד מבטאת אירוע נפרד, שכן יסודות העבירה בהקשר זה אינן מתייחסות להעסקת עובדים, אלא לעצם העיסוק כקבלן כוח אדם ללא רישיון. כמו כן, קיים קשר הדוק בין העבירות מבחינת משך העסקה (העסקה בפרק זמן זהה) ומקום העסקה (המשחטה בה הועסקו העובדים). כמו כן, בכל אחד מהאישומים נמצאו כל העבירות במהלך ביקורת אחת, שנערכה באותו מועד. לפיכך, סבורני כי ניתן להשקיף על העבירות כמסכת עבריינית אחת. בהקשר זה אציין כי לא הובאו נתונים כלשהם לגבי העסקת העובדים באופן שיכול לייחד העסקת מי מהם (ר' בענין זה ת"פ (ב"ש) 32556-07-14 **מדינת ישראל - פוינט א.נ. אבטחה בע"מ** (29.12.2015) (להלן: **עניין פוינט**)). לפיכך, התייחסות נפרדת ועצמאית לכל אחת מיחידת העבירה כאל אירוע נפרד תהיה מלאכותית.

19. באופן דומה אני סבורה, וכך טענה גם המאשימה, כי יש להתייחס לאישום השני (שעניינו העסקה בעבודה אסורה ומסכנת אשר נעשתה ביחס לשלושה קטינים) כאל אירוע אחד.

שלב שני: קביעת מתחם הענישה ההולם

20. סעיף 40ג(א) לחוק העונשין קובע כי בעת קביעת מתחם עונש הולם למעשה עבירה יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

אישום ראשון - עיסוק כקבלן כוח אדם

21. הערך החברתי שנפגע - חוק העסקת עובדים נועד להגן על האינטרס של ציבור עובדים מוחלש בעל

כוח מיקוח קטן ולהבטיח את זכויותיהם. לצורך הגשמת תכלית החוק, הותנה העיסוק כקבלן כוח אדם בקבלת רישיון. הענקת הרישיון מותנית דרישות שנועדו להבטיח את זכויותיהם של עובדי הקבלן ורווחתם, ביניהן דרישה להפקדת ערבות כתנאי לקבלת הרישיון, וזאת לצורך הבטחת מילוי התחייבויות הקבלן לעובדיו מתוך חשש כי הקבלן יפסיק את פעילותו תוך השארת עובדיו מול שוקת שבורה (בג"צ 450/97 **תנופה שרותי כוח אדם ואחזקות בע"מ - אלי ישי שר העבודה והרווחה**, פ"ד נב (2) 433 (27.05.1998)); ע"ע 1002/02 **קבוצת יו.אס.ג'י.די. בע"מ - מדינת ישראל, משרד העבודה והרווחה** (10.11.2002)); ע"ע (ארצי) 520-09 **אופקים א.ג. בע"מ - מדינת ישראל - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה** (17.10.2010). הערך החברתי שנפגע כתוצאה מעיסוק ללא רישיון הוא, איפוא, ערך השמירה על זכויותיהם של עובדי הקבלן. העובדה שהנאשמים פעלו ללא רישיון מנעה מאוכלוסיית העובדים שהועסקה על ידם רשת ביטחון כלכלית שהיתה עשויה להיות מוענקת להם באמצעות הערבויות המופקדות לצורך קבלת הרישיון.

22. במקרה שלפנינו מידת הפגיעה בערך זה נלמדת גם ממספר העובדים שהועסקו על ידי הנאשמת 1, גם אם לא הוכח נזק.

23. מדיניות הענישה הנהוגה - הקנס הקבוע בדין לעבירה של עיסוק כקבלן כוח אדם ללא היתר הוא 14,400 ₪ (סעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, סעיף 20 לחוק העסקת עובדים). הפרת חובת פיקוח על ידי נושא משרה דינה קנס בסך 29,200 ₪ (סעיף 21 לחוק העסקת עובדים, ס' 61(א)(2) לחוק העונשין).

24. עיון בפסיקת בתי הדין מעלה כי מתחם ענישה הנהוג בעבירה של עיסוק כקבלן ללא רישיון נע בין 20% ל 60% מהקנס המרבי (ר' לדוגמא ת"פ (נצ') 31589-11-18 **מדינת ישראל - חילי ג'ריס** (2.12.21) והפסיקה הנזכרת בו; ת"פ (ב"ש) 6730-09-15 **מדינת ישראל נגד ל.טלי שירותים בע"מ** (18.8.16) שם נקבע הגבול המקסימלי כמכפלת הקנס ב- 3 יחידות עבירה, לאור העסקה בשלושה אתרים שונים (אולם הקנס לא נגזר ממספר העובדים שהועסקו) ונקבע מתחם ענישה בין 20% ל 60% מהקנס המרבי ביחס לנאשמת ומתחם ענישה שבין 30% ל-60% ביחס לחברה; ת"פ (י-ם) 127/09 **מדינת ישראל נגד דואיב אלירן** (06.04.16), שם נקבע מתחם ענישה בשיעור שבין 20%-50% מהקנס המרבי; **ענין פוינט** בו נקבע מתחם ענישה בשיעור שבין 30%-60% מהקנס המרבי; ת"פ (ת"א) 36801-10-19 **מדינת ישראל נגד ראד טלאב אליאור** (10.2.21) בו נקבע מתחם ענישה הנע בין 30%-60% מגובה הקנס המרבי, ת"פ (חי') 26402-06-19 **מדינת ישראל נגד סעיד בדארנה** (1.12.21) נקבע כי מתחם הענישה ההולם עומד על 20%-60% מהקנס המרבי, ת"פ (חי') 25911-04-20 **מדינת ישראל נגד דניאלה דננברג** (22.10.20) שם נקבע מתחם ענישה של 30%-60% מהקנס המרבי).

25. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה - בענייננו העבירה בוצעה במשך פרק זמן של שמונה חודשים, ביחס לשישה עובדים, ולא נטען כי נגרם נזק למי מהעובדים מבחינת זכויות. עם זאת, אין בכך לטעמי כדי להתייחס אל העבירה בקלות ראש נוכח הערך החברתי העומד ביסוד הסדרת הרישוי הקבוע בחוק העסקת עובדים וחשיבות תנאי הרישיון שנקבעו על ידי המחוקק, לרבות אי העמדת ערובה מתאימה להבטחת זכויות העובדים, המצמיחה תועלת כלכלית למפר הוראות החוק.

26. בהתאם לנקבע בעניין ל.מ. שירותי כח אדם, סבורני כי, בהתחשב בכלל נסיבות העניין, אין מקום אמנם לקבוע כי הקנס המרבי בגין האירוע הוא מכפלת הקנס הקבוע בדין במספר העובדים ביחס אליהם בוצעה

העבירה. עם זאת, בהתחשב בטיב העבירה ובמספר העובדים שהועסקו על ידי הנאשמת 1, מצאתי לנכון לקבוע כי גובה הקנס המרבי יעמוד ביחס לנאשמת 1 על 28,800 ₪ (מכפלה של שתי יחידות עבירה בקנס של 14,400 ₪), וביחס לנאשם 2 על 58,400 ₪ (מכפלה של שתי יחידות עבירה בקנס של 29,200 ₪).

27. נוכח האמור, בשים לב לערך החברתי המוגן שנפגע, רמת הענישה הנהוגה ונסיבות ביצוע העבירה, סבורני כי מתחם הענישה הנהוג ביחס לעבירות לפי חוק העסקת עובדים מתאים אף לנסיבות המקרה שלפני. לפיכך אני מעמידה את מתחם העונש ההולם בגין עבירה של עיסוק כקבלן כוח אדם ללא רישיון והעדר פיקוח בין 20%-60% מהקנס המרבי, כך שביחס לנאשמת 1 יעמוד מתחם הענישה בטווח שבין 5,760 ₪ ל- 17,288 ₪, וביחס לנאשם 2 יעמוד מתחם הענישה בטווח שבין 11,688 ₪ ל- 35,040 ₪.

אישום שני - העסקת נוער אסורה

28. הערך החברתי שנפגע - מסכימה אני עם טענת המאשימה כי תכליתו של חוק עבודת נוער היא להגן על נערים ונערות, העושים את צעדיהם הראשונים בשוק העבודה וחשופים לפגיעה ולניצול לרעה עקב פערי הכוחות אל מול מעסיקיהם. כפי שציין כב' השופט הבכיר (בדימוס) יצחק לובוצקי בת"פ (אזורי ת"א) 52548-07015, **מדינת ישראל - ל.מ. שירותי כח אדם (צפון) בע"מ ואח'**, (18.02.2019):

"הוראות החוק, מטרתן להביא לאיזון בין רצונם של הנערים לכלכל את עצמם מחד, לבין שמירה מפני ניצול הילדים והנערים מצד המעסיקים וההורים. בעבירות של פגיעה בזכויות סוציאליות של עובדים ככלל ושל נערים בפרט, הרי שבמסגרת קביעת מתחם הענישה, בשקילת הערכים החברתיים, יש ליתן משקל לעובדה כי מדובר באוכלוסייה המצויה בעמדה חלשה, ומחובתו של בית הדין למנוע ניצולם לרעה".

29. תכליתו של סעיף 30(א)(3) לחוק עבודת הנוער היא למנוע עבודת נערים במקום העלול לסכן אותם מבחינה בריאותית או נפשית.

30. מדיניות הענישה הנהוגה - הקנס המרבי הקבוע בדין ביחס לעבירה של העסקת נער במקום אסור הוא 43,800 ₪ (סעיפים 33(א)(3) לחוק עבודת נוער שהינו הסעיף המופיע בכתב האישום, וסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין). הקנס המרבי לנושא משרה בגין הפרת חובת הפיקוח הוא 43,800 ₪ (סעיף 38 לחוק עבודת נוער וסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין).

31. מתחם הענישה המקובל ביחס לעבירות לפי חוק עבודת נוער בהן הורשעו הנאשמים, הוא בשיעור שבין גובה הקנס המנהלי לבין 50% מגובה הקנס המרבי (ראו למשל ת"פ (ב"ש) 30587-04-14 **מדינת ישראל - ש.ש.ח. אירועים בע"מ** (01.11.2015); ת"פ (ב"ש) 25178-09-13 **מדינת ישראל - שמעון חדאד**, (24.07.16); ת"פ (ת"א) 63735-02-19 **מדינת ישראל - טל הל יסכה בע"מ** (30.8.21) ת"פ (ב"ש) 58027-05-21, **מדינת ישראל - א.ד פירוק ושיווק עופות שותפות**, (10.10.21).

32. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה - בעניינינו העבירה בוצעה ביחס לשלושה עובדים. לא נטען בכתב האישום מה היה משך העסקתם ולא נטען, וממילא לא הוכח כי נגרם נזק למי מהנערים שהועסקו בניגוד לדין. עם זאת, משחטה היא אינה מקום עבודה המתאים לגילם הצעיר של הנערים והעסקתם במקום שכזה

עשויה להעמידם בפני פגיעה נפשית ובריאותית, גם אם לטענת הנאשם 2 (אשר לא הוכחה) העבודה לא כללה עיסוק עם סכינים או גישה למקום בו מבוצעת השחיטה עצמה.

33. מקבלת אני את טענת המאשימה כי יש להתייחס בענייננו לאישום השני כאל עבירה אחת, ומכאן שאין לקבוע מכפלה כלשהי לקנס המרבי בין העבירה נשוא האישום השני.

34. נוכח האמור, סבורני כי מתחם הענישה הנהוג בעבירה לפי חוק עבודת נוער מתאים לנסיבות המקרה שלפני. משכך מתחם הענישה ביחס לעבירות לפי חוק עבודת נוער בענייננו הינו בטווח שבין הקנס המנהלי לבין 21,900 ₪.

שלב שלישי: גזירת העונש הראוי

35. השלב השלישי בגזירת הדין הוא גזירת העונש הראוי, בהתחשב בנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40יא לחוק העונשין, וזאת אלא אם קיימת הצדקה לחרוג ממתחם זה "**בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד' ו - 40 ה**" (סעיף 40 ג'ב) לחוק העונשין). לצורך הנוחות נאחד את הדיון בשני האישומים בנסיבות אלו. יודגש כי בנסיבות שלפנינו לא שוכנעתי כי יש לחרוג ממתחמי העונש לקולה או לחומרה, ולפיכך יגזרו העונשים בתוך המתחמים.

36. בהקשר זה יש לקחת בחשבון את השיהוי בהגשת כתב האישום, את הודאתו של הנאשם 2 בעבירות שיוחסו לנאשמים בכתב האישום, מבלי לנהל ישיבת הוכחות, את העובדה כי בשלב הצגת הטענות לעונש לא היו הנאשמים מיוצגים וכן כי במסגרת טיעוניו לעונש טען הנאשם 2 למצב כלכלי קשה וסגירת עסקו. עם זאת, יש לקחת בחשבון גם כי ההודאה באשמה לא היתה בהזדמנות הראשונה אלא רק בחלוף מעל שנתיים ממועד הגשת כתב האישום ולאחר, בין היתר, דיון שהתקיים אליו לא התייצבו הנאשמים. כמו כן, לא הוגשה לתיק כל ראיה אודות נסיבותיו האישיות והמצב הכלכלי לו טען הנאשם.

37. שיקולול מגוון השיקולים הרלוונטיים בענייננו, בשים לב לחשיבות הערך המוגן ביסוד העבירות נשוא כתב האישום, מצדיק לטעמי לגזור את דינם של הנאשמים כדלקמן:

בגין האישום הראשון

א. על הנאשמת 1 מוטל קנס בסך 14,400 ₪;

ב. על הנאשם 2 מוטל קנס בסך 25,000 ₪.

בגין האישום השני

ג. על הנאשמת 1 מוטל קנס בסך 15,000 ₪;

ד. על הנאשם 2 מוטל קנס בסך 15,000 ₪.

סיכום

38. נוכח האמור לעיל, מוטלים על הנאשמים הקנסות הבאים:

א. נאשמת 1: 14,400 ₪ בגין הרשעתה באישום הראשון; וכן 15,000 ₪ בגין הרשעתה באישום השני.

ב. נאשם 2: 25,000 ₪ בגין הרשעתו באישום הראשון; וכן 15,000 ₪ בגין הרשעתו באישום השני.

39. משלא עלתה בקשה לפריסת תשלומים במהלך הטיעונים לעונש, מצאתי לנכון לקבוע שככל שבדעת הנאשמים לבקש פריסת תשלומים, עליהם להגיש בקשה מתאימה בתוך 30 ימים מהיום ולציין בה את עמדת המאשימה. ככל שלא תוגש בקשה מתאימה ישולמו הקנסות בתוך 30 ימים ממועד מתן גזר הדין.

40. בנוסף, מכוח סעיף 72 לחוק העונשין, אני מחייבת את כל אחד מהנאשמים לחתום על התחייבות עצמית להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעו למשך 3 שנים מהיום. גובה ההתחייבות לגבי כל אחד מהנאשמים - 28,800 ₪. הנאשמת 1 תחתום על ההתחייבות באמצעות הנאשם 2.

41. על הנאשמים לפנות למזכירות בית הדין בתוך 10 ימים מיום קבלת גזר הדין על מנת לחתום על ההתחייבות כאמור ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס.

42. גזר הדין ישלח לצדדים באמצעות הדואר.

43. זכות ערעור לבית הדין הארצי תוך 45 ימים ממועד המצאת גזר הדין.

ניתן היום, כ"א אדר ב' תשפ"ב, 24 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.